

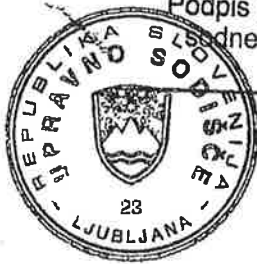

REPUBLIKA
SLOVENIJA
UPRAVNO
SODIŠČE

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA
UPRAVNO SODIŠČE RS, LJUBLJANA

29. 12 20 22

I U 699/2019-20

Podpis pristojne
sodne osebe

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali višji sodniki dr. Boštjan Zalar kot predsednik ter mag. Darinka Dekleva Marguč in mag. Nadja Marolt kot članici,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Martine Greif kot zapisnikarice in pravosodne svétnice Tine Tratnik, ki je v zadevi tudi poročala,

v upravnem sporu tožeče stranke

Maribor, zoper toženo stranko **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa
Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja – stroški postopka,**

o **tožbi** zoper 2. točko izreka odločbe Informacijskega pooblaščenca št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019,

na seji dne **21. december 2022**

RAZSODILO:

- I. Tožba se zavrne.
- II. Vsaka stranka trpi sama svoje stroške postopka.

OBRAZLOŽITEV:

1. Tožena stranka je z odločbo št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019 odločila, da se pritožbi prosilca z dne 24. 1. 2019 ugotovi in se odločba Študentske organizacije Slovenije št. ŠOS-2019-7-IJZ z dne 18. 1. 2019 v 2. točki izreka odpravi, ter se zadeva v tem delu vrne organu prve stopnje v ponovno odločanje. Organ mora o zahtevi odločiti najpozneje v 30 dneh od prejema te odločbe (1. točka izreka). Odločila je še, da se odpravi 3. točka izreka odločbe Študentske organizacije Slovenije z dne 18. 1. 2019, št. ŠOS-2019-7-IJZ (2. točka izreka) in da v postopku posebni stroški niso nastali (3. točka izreka odločbe).
2. Študentska organizacija Slovenije (v nadaljevanju tožnica) s tožbo izpodbija samo 2. točko izreka odločbe Informacijskega pooblaščenca št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019, s katero je bila odpravljena 3. točka izreka odločbe Študentske organizacije Slovenije z dne 18. 1. 2019, št. ŠOS-2019-7-IJZ, ki je prosilecu nalagala plačilo stroškov postopka za dostop do informacij javnega značaja v znesku 79,53 EUR.
3. V obrazložitvi odločbe glede stroškov postopka tožena stranka najprej citira drugi odstavek 34. člena in prvi ter tretji odstavek 36. člena ZDIJZ. Primarno je preverjala ali je tožnica zadostila zahtevi po objavi stroškovnika ter ali je prosilca opozorila na plačilo stroškov. Ugotovila je, da ima tožnica na svoji spletni strani objavljeno povezavo na veljavno in javno dostopno Uredbo o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (v nadaljevanju Uredba), kar pomeni, da se je prosilec lahko seznanil z veljavnim stroškovnikom dostopa do informacij javnega značaja. Ker pa tožnica stroške lahko zaračuna, ni pa tega dolžna, to pomeni, da mora prosilca na plačilo stroškov še vedno predhodno opozoriti, če mu bo stroške zaračunala. Iz odločbe tožnice in ostale dokumentacije v spisu ter pritožbenih navedb prosilca je ugotovila, da tožnica prosilca pred izdajo odločbe ni opozorila na plačilo stroškov in ta tako ni imel možnosti, da se še pred izdajo sporne odločbe odloči, da bo informacije zahteval v manjšem obsegu, v drugi obliki ali da jih sploh ne bo zahteval. Tožnica tako v konkretnem primeru ni zadostila zakonski predpostavki iz tretjega odstavka 36. člena ZDIJZ. Ker je tožnica prosilecu zaračunala stroške posredovanja informacij

javnega značaja v nasprotju z veljavnimi predpisi, je tožena stranka pritožbi v tem delu ugodila.

4. Tožnica vlaga tožbo iz razlogov po prvi in tretji točki prvega odstavka 27. člena Zakona o pravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1). Meni, da odločitev tožene stranke ni pravilna. Prosilec je predhodno dne 20. 9. 2018 pri tožnici že vložil zahtevo za dostop do informacij javnega značaja, ki se nanaša na isto vprašanje vendar za drugo časovno obdobje in v okviru katerega je tožnica poslala prosilcu poziv za plačilo vnaprejšnjega pologa, ki ga je prosilec tudi plačal. Zato meni, da je bil prosilec z njene strani pred izdajo odločbe in s samim posredovanjem informacij javnega značaja obveščen o dejstvu, da mu bo stroške posredovane informacije javnega značaja mogoče izračunala tudi po njegovi novi zahtevi z dne 17. 12. 2018. Prosilec namreč pri tožnici ni prvič zahteval dostop do informacije javnega značaja in je zato bil seznanjen z okoliščino, da tožnica zaračunava stroške posredovanja informacije javnega značaja. Določilo tretjega odstavka 36. člena ZDIJZ organu ne nalaga, da mora prosilca vsakič posebej opozoriti, da bo od (istega prosilca) zahteval povračilo stroškov posredovanja informacij javnega značaja. Sploh pa ne, v kolikor gre za prosilca, ki v kratkih časovnih presledkih na organ naslovi več zahtev po ZDIJZ. Ker stroški postopka v obravnavanem primeru niso presegali 80,00 EUR, tožnica prosilca tudi ni pozivala k plačilu predujma in ga o predhodnih stroških postopka ni obveščala. Meni, da ne ZDIJZ ne Uredba ne določata, da mora organ, kadar gre za istega prosilca, ki zaporedoma na organ vlaga vedno nove zahteve po ZDIJZ, ob vsaki novi zahtevi le tega pred izdajo odločbe, oziroma preden se mu posreduje ZDIJZ vedno znova in vsakič opozoriti in seznaniti s tem, da mu bo zaračunal stroške postopka pridobitve informacije javnega značaja. Trdi tudi, da določilo tretjega odstavka 36. člena ZDIJZ ni v skladu z načelom zakonitosti iz 2. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju URS), ki zahteva, da so zakonske norme jasne in razumljive, da je mogoče nedvoumno ugotovitev njihov namen in vsebino. Sodišču tudi predlaga, da skladno z 23. členom Zakona o ustavnem sodišču prekine postopek in pred Ustavnim sodiščem RS poda zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti določbe tretjega odstavka 36. člena ZDIJZ. Predlaga, da sodišče izvede predlagane dokaze in tožbi ugotovi, ter odločbo informacijskega pooblaščenca z dne 20. 3. 2019 odpravi. Zahteva tudi povrnitev stroškov tega postopka.
5. Tožena stranka v celoti prereka navedbe iz tožbe in opozarja, da zahteva tožnica odpravo celotne odločbe, za kar nima pravnega interesa, saj je v 1. točki izreka izpodbijane odločbe pritožbi ugodila in zadevo vrnila v ponovno odločanje, zato upravni spor v tem delu ni dopusten. Poudarja, da je dostop do informacij javnega značaja temeljna pravica, ki izhaja iz drugega odstavka 39. člena Ustave RS. Da bi lahko prosilci čim lažje uveljavljali to ustavno pravico je zakonodajalec sprejel ZDIJZ, kjer je posebej urejena pravica do zaračunavanja stroškov posredovanja informacij javnega značaja. Določbe, ki urejajo stroške dostopa do

informacij javnega značaja, je treba razlagati na način, da prosilce čim manj omejujejo pri izvrševanju te pravice. Iz jezikovne razlage drugega odstavka 34. člena ZDIJZ izhaja, da se organ sam odloči ali bo stroške zaračunal. V skladu s tretjim odstavkom 36. člena ZDIJZ pa je v primeru, da se je odločil zaračunati stroške, dolžan prosilca opozoriti na plačilo stroškov in mu, če prosilec to zahteva, sporočiti tudi višino stroškov. Medtem ko je organ prost pri odločitvi ali bo zaračunal stroške, pa mora, če se je odločil, da bo stroške zaračunal, o tem obvestiti prosilca. Iz navedene določbe ne izhaja, da je organ dolžan konkretnega prosilca opozoriti na plačilo stroškov le enkrat in da se v vseh ostalih postopkih z istim prosilcem to domneva. V obravnavanem primeru ni sporno, da tožnica v zvezi z zahtevo prosilca z dne 17. 12. 2018 tega ni predhodno opozorila na plačilo stroškov, kar po oceni tožene stranke pomeni, da je kršila določbe ZDIJZ, zaradi česar nima pravice do povračila stroškov. Glede na navedeno tožena stranka sodišču predlaga, da tožbo zavrne.

6. V nadaljevanju postopka je tožnica vložila še dve pripravljalni vlogi. Popravila je tožbeni zahtevek tako, da sodišču predlaga, da tožbi ugodi in 2. točko izreka odločbe informacijskega pooblaščenca št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019 odpravi ter pusti v veljavi 3. točko izreka odločbe Študentske organizacije Slovenije z dne 18. 1. 2019. Hkrati zahteva povrnitev stroškov postopka. Dostop do informacije javnega značaja je temeljna človekova pravica za uresničevanje katere je bil sprejet ZDIJZ, ni pa ta pravica absolutna in je omejena, ko začne posegati v pravico drugih pravnih ali fizičnih oseb. Stroškovna posledica pridobitve informacije javnega značaja prosilce odvrača od vlaganja šikanoznih, številnih, dejansko nepotrebnih in obširnih zahtev za pridobitev informacij javnega značaja, ter s tem nalaganja nepotrebne in nekonstruktivnega dela organu. Meni, da iz ZDIJZ ne izhaja posledica, da organ do zaračunavanja stroškov po Uredbi ni upravičen niti ne izhaja kakšna druga posledica za primer, če organ svojo dolžnost opozorila na plačilo stroškov opusti.
7. Pripravljalno vlogo je vložila tudi tožena stranka, ki sodišče opozarja na pritožbeni postopek zoper odločbo tožnice, ki jo je ta izdala v ponovljenem postopku, kot posledica odločitve tožene stranke z odločbo z dne 20. 3. 2019 (glede 1. točke izreka te odločbe). V odločbi izdani v ponovljenem postopku tožnica ni sledila napotkom tožene stranke, temveč je odločila celo identično, kot z odločbo z dne 18. 1. 2019, torej o že pravnomočno odločenih dokumentih in še enkrat o istih stroških, ki so že predmet tega spora, to pomeni, da tožeča stranka glede na vloženo tožbo dvakrat zahteva plačilo istih stroškov za posredovanje istih dokumentov.
8. Sodišče najprej ugotavlja, da je tožnica v pripravljalni vlogi popravila tožbeni zahtevek tako, da sedaj izpodbija 2. točko izreka odločbe št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019, s čimer je tožbeni zahtevek uskladila z določbami ZUS-1. Taka poprava tožbenega zahtevka po presoji sodišča ne pomeni spremembe tožbenega

zahtevka. S popravljanim tožbenim zahtevkom tožnica namreč zahteva manj kot je zahtevala v prvotnem zahtevku.

K I. točki izreka:

9. Tožba ni utemeljena.
10. Po presoji sodišča je odločitev tožene stranke pravilna in zakonita. Sodišče se zato sklicuje na razloge izpodbijane odločbe (drugi odstavek 71. člena ZUS-1). V zvezi s tožbenimi navedbami, na katere je vezano glede preizkusa dejanskega stanja (prvi odstavek 20. člena ZUS-1), pa dodaja:
11. V obravnavani zadevi med strankama ni sporno, da je tožnica prosilcu naložila v plačilo stroške postopka za dostop do informacij javnega značaja brez predhodnega opozorila, da bo za posredovanje informacij javnega značaja zaračunala materialne stroške. Sporno pa je, ali je bila tožnica, v skladu z ZDIJZ, dolžna prosilca v konkretni zadevi predhodno opozoriti na plačilo stroškov in višino stroškov, če stranka to zahteva, ali ne.
12. ZDIJZ določa osnovna pravila za zaračunavanje stroškov dostopa do informacij javnega značaja. ZDIJZ v prvem odstavku 34. člena tako določa, da lahko organ prosilcu za posredovanje prepisa, fotokopije ali elektronskega zapisa zahtevane informacije zaračuna le materialne stroške. To pomeni, da ni nujno, da organ v vsakem primeru zaračuna stroške postopka dostopa do informacij javnega značaja. Zakon daje organu proste roke glede odločitve ali bo prosilcu zaračunal materialne stroške posredovanja zahtevane informacije ali ne. Hkrati pa je organ, v primeru, ko se odloči, da bo zahteval za posredovanje dokumentov plačilo materialnih stroškov, dolžan prosilca opozoriti na obveznost plačila stroškov in, če prosilec to zahteva, mu mora organ vnaprej sporočiti višino stroškov, ki mu jih bo zaračunal za posredovanje informacij (tretji odstavek 36. člena ZDIJZ). ZDIJZ tako določa dolžnost obveščanja stranke o zaračunavanju stroškov v vseh primerih, ko ima organ namen zaračunati stroške dostopa do informacije javnega značaja. Ta dolžnost v ZDIJZ ni omejena le na določene primere, zato mora organ, ne glede na to, ali je posamezni prosilec v preteklosti že bil seznanjen, da organ v posameznih primerih zaračunava stroške dostopa do informacije javnega značaja, v vsakem posameznem novem primeru zahteve za dostop do informacij javnega značaja prosilca opozoriti, da mu bo zaračunal stroške dostopa do informacij javnega značaja, saj zaračunavanje stroškov ni obvezno v nobenem primeru.
13. Na podlagi navedenega sodišče zaključuje, da je izpodbijana 2. točka izreka odločbe Informacijskega pooblaščenca št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019 pravilna in zakonita, zato je tožbo, v skladu s prvim odstavkom 63. člena ZUS-1, kot neutemeljeno zavrnilo.

14. Sodišče ni sledilo predlogu tožnice in ni vložilo zahteve za presojo ustavnosti spornih členov, saj je ugotovilo, da je dikcija 34. in 36. člena ZDIJZ jasna in nedvoumna in po oceni sodišča ne dopušča nobenega prostora za drugačno interpretacijo, kot jo je sprejelo sodišče.
15. Sodišče tudi ni preizkušalo ugovora glede novo izdane odločbe v ponovljenem postopku, saj se nanaša na drug postopek in se neposredno ne nanaša na izpodbijano 2. točko izreka odločbe št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019.
16. Sodišče je odločilo na podlagi pisnih vlog in pisnih dokazov na seji, saj so se stranke pisno odpovedale glavni obravnavi (279. a člen Zakona o pravnem postopku v zvezi s prvim odstavkom 22. člena ZUS-1).

K II. točki izreka:

17. Odločitev o stroških postopka temelji na določbi četrtega odstavka 24. člena ZUS-1, po kateri vsaka stranka krije svoje stroške postopka, če sodišče tožbo zavrne.

PRAVNI POUK:

Zoper to sodbo ni pritožbe (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 21. december 2022

Predsednik senata:
dr. Boštjan Zalar, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pristojne sodne osebe.

